

Za zadovoljevanje večine skupnostnih potreb narodu zadostuje lastna državna oblast. Za zadovoljitev nekaterih širših potreb, ki niso kulturno specifične, stopajo narodi v medsebojno pogodbeno povezavo, v smislu katere nastajajo skupne večnarodne zveze in ustanove, katerih pristojnosti, sestava in poslovanje se razvijajo v pogodbeno določenih okvirih.

Ciril A. Zebot

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Novejši družbeni in politični razvoj v Jugoslaviji se giblje v smeri naraščajočega pritiska za uveljavljanje izvirne suverenosti republik. Pritisk v tej smeri je zaradi izrazitih kulturnih posebnosti ter kričnega gospodarskega izkoriščanja in zaposlavljanja posebnost močan in vztrajen v Sloveniji. Ta razvoj narekuje tudi Slovincem v svetu, da podprejo novo slovensko državno in demokratično uveljavljanje.

Ciril A. Zebot

LETNIK XXVII — VOLUME XXVII April—Maj 1976

Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada.

Številka 4—5 — Number 4—5

UPRAVNE IN UREDNIKOVE DILEME . . .

Od časa do časa se zdi potrebno, da urednik privleče na dan nekaj resnic, ki se z leti ne izpremenijo, čeprav mu skuša vsakih tiskarski skrat (kot temu pravimo) hudomušno, ali kako drugače ponagajati, ali preusmeriti smisel besedi.

Ponovno bi radi pribili v oparavile tiskovnim napakam, da S.D. stavijo tujci, Finci po naravnosti katerih jezik je popolno drugačni od našega. V razliko od drugih listov mora naš korektor prav zato brati korekturo trikrat in izgleda da tudi to ni dovolj.

Cene tisku in stavljenju so se v zadnjih dveh letih podvojile, prav tako poštnina, prekomorska celo potrojila. Cene našim oglašom pa se niso dvignile, prav tako ne naročnina. Od teh zadnjih dveh pa zavisi obstoj vsakega lista, tudi našega. Zato prosimo vse naročnike, da poravnajo naročnino in njene zaostanke, cene oglašom pa bomo morali nekoliko zvišati! Od nas vseh zavisi, če bo naš list ostal pri življenju, kot edini slovenski list v Kanadi, ki poleg "Božje besede"—verskega mesečnika, opravlja važno nalogo obveščanja v slovenskem življenju in ohranjanja naše materine besede, misli, naših želja in klica po resnici o življenju naših rojakov v stari domovini.

Prosimo dopisnike za nadaljnjo sodelovanje, apeliramo na vse, naj pišejo razumljivo in slovnično pravilno.

Se enkrat izjavljamo, da za vsebino podpisanih člankov odgovarjajo **podpisani pisci sami** in ni nujno, da bi se uredništvo vedno strinjalo s vsebino ali idejo takega podpisanega članka. Odgovarjamo le za uredniške in nepodpisane članke, ki izražajo misel uredništva.

Strani S.D. so odprte vsakemu, ki stvarno želi doprinesiti kaj k slovenski stvari. Odklanjamo pa spise, ki bi bili rdeče pobarvani.

Kot v preteklosti, bomo še v naprej podpirali slovensko demokratično in kršansko dejavnost, pobijali materializem vseh vrst, podpirali delovanje lojalnih slovenskih organizacij in kršansko usmerjenih slovenskih šol ter delo cerkvenih občeštev kot tudi nedejstvovanje posameznikov. Naše delo bo neizpremenjeno šlo svojo pot slovenskim kršanskim ciljem nasproti, ispričanih in povdanih v našem naslovu in naših tozadevnih izjavah v preteklih letih.

Zahvala velja odprto vsem pri upravi in sodelavcih — in seveda, vsem darovalcem, — skozi zadnja leta, — v tiskovni sklad S.D. — s prošnjo za nadaljnjo pomoč, — in: BOG PLAČAJ!

Uredništvo in Uprava
lista "Slovenska Država"

SAMI SI KOPLJEMO SVOJ GROB

Po mnenju dr. Harolda Reillyja, avtorja knjige "Handbook for health through drugless therapy" si uničujemo življenje s slabim zrakom, okvarjeno vodo, neprimerno hrano, premalo telesnega gibanja, preveč televizije in prevelike rabe kemičnih sredstev iz drogerij.

A FEDERAL LAW WITH A SLOVENIAN STRING

On April 21 President Ford signed into law the USIA Authorization Act for 1976 which authorizes budget appropriations for the United States Information Agency for the fiscal year 1976. This is a rather ordinary law concerning a very small part of the federal budget. But Section 2 (c) of this law reads: "Of the funds appropriated under subparagraph (A) of subsection (a) (1), \$90,000 and such additional amounts as may be necessary shall be used to reinstate the daily one-half hour broadcast to Slovenia".

With this provision of the law the Voice of America Slovenian broadcasts—which had been summarily terminated on February 1, 1975, and were reinstated on February 29 of this year in the anticipation of this law—have now received their legal sanction and protection.

For the Slovenes this law has reaffirmed the principle of equal citizenship and justice for all. It has thus provided the a very special occasion—in the bicentennial year—to rejoice in the greatness of America while rededicating themselves to the tested Slovenian heritage.

In addition, this is the first American law ever to contain an explicit and specific Slovenian provision. Its twin significance calls for an accurate account of its history.

ACTION IN THE UNITED STATES SENATE

When on February 1, 1975 the United States Information Agency, of which the Voice of America is the broadcasting arm, terminated the VOA Slovenian program thus signaling that all the efforts to have the discriminatory decision administratively revoked had been in vain, Senator Frank J. Lausche decided to initiate remedial action in Congress within the framework of its legislative procedure for authorizing the USIA budget for 1976. For this purpose a comprehensive study was prepared to refute the Agency's arguments against Slovenian broadcasts. The study was submitted to the congressional committees that were to hold hearings on the USIA budget authorization.

On May 5, 1975 Senator Lausche appeared as the first witness in the authorization hearings before the Senate Foreign Relations Committee. His testimony, together with the full text of the pre-submitted study, was published in the printed record of the hearings. In the Report of July 29, 1975 with which the Committee submitted its Foreign Affairs Authorization Bill for 1976 to the Senate it was stated: "During the Committee's hearing.... relating to USIA the Committee heard persuasive testimony as to the importance of broadcasts in Slovenian, which were recently terminated.... The Committee intends that such broadcasts.... be reinstated". This was the first moral victory which later proved decisive for the Senate resolve to join with the House of Representatives in legislating the reinstatement of the VOA Slovenian broadcasts.

ACTION IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

After lengthy preparations and many preliminary communications, the Subcommittee on International Operations of the House of Representatives began its hearings on the USIA authorization on September 30, 1975.

At the second session of the hearings on October 7, Senator Lausche again testified on the subject of the abolished VOA Slovenian program. In his plea for legislative reinstatement of these broadcasts, Senator Lausche was supported by Hon. Joe Skubitz, a Kansas congressman of Slovenian descent, whose introductory statement was based on his personal findings during his official visit to Slovenia early in 1975. At the

conclusion of his own testimony, Senator Lausche proposed an amendment to the text of the House Bill to authorize USIA appropriations. The Subcommittee accepted the Lausche amendment—which is now the above-quoted Section 2 (c) of the USIA Authorization Law.

The printed record of these House hearings contained complete texts of the introductory statement by Congressman Skubitz, testimony of Senator Lausche with his amendment, and the pre-submitted documentary analysis. The Subcommittee's Report with the adopted text of the Authorization Act was then approved by the House International Relations Committee. On March 24, 1976 the full House of Representatives voted and adopted the USIA Authorization Act for 1976 (H.R. 11598). In his presentation of the Act on the House floor Congressman Wayne Hays of Ohio, Chairman of the International Operations Subcommittee, commented: "The only thing we did substantively to them (USIA) besides cut them a little bit was to order them to resume their broadcasts in Slovenian, which they, for some strange reason, cut out". (Congressional Record, March 24, 1976, H. 2325).

CONCURRENCE BY THE SENATE AND THE PRESIDENT

On March 25, the House of Representatives forwarded its USIA Authorization Act (H.R. 11598) to the Senate. Senator Lausche again met with Senator John Sparkman, Chairman of the Senate Foreign Relations Committee, and other members of the Committee. The Senate Committee decided to accept the House-adopted text of the Authorization Act. In the Committee's Report of April 7, 1976, with which its Chairman submitted to the Senate the USIA Authorization Act (H.R. 11598), including its Section 2 (c) (with "\$90,000 for Slovenian broadcasts"), it was pointed out that already "in its (initial) Report... of July 20, 1975, the Foreign Relations Committee advocated resumption of such broadcasts (which) were resumed in February this year". On April 9 the full Senate passed the (now) joint House—Senate USIA Authorization Act for 1976.

On April 12 the Senate sent the Act to the White House where, on April 21, President Ford signed it into law.

IT WAS NOT A PIECE OF LUCK

From the precise history of the H.R. 11598 and its Section 2 (c), as contained in the printed congressional hearings and reports and in Congressional Record, it follows that special thanks must go to Congressman Wayne Hays, Chairman of the House Subcommittee on International Operations. Convinced by the arguments advanced and sustained in the hearings, Congressman Hays accepted Senator Lausche's amendment and guided it through consecutive adoptions by his own Subcommittee, the House International Relations Committee, and the floor vote in the House of Representatives. At that crucial point the Senate accepted the House-passed H.R. 11598 because its own Committee on Foreign Relations in its Report of July 20, 1975 had already accepted Senator Lausche's plea that the VOA Slovenian program be reinstated. Thus there was no need for a House—Senate Conference on the text of this Act. This saved the H.R. 11598 from the uncertainties and further delays involved in a Senate—House Conference procedure.

This brief history of the federal "Lex Slovenica" of April 21, 1976 offers a powerful example of what can be accomplished when there is a legitimate cause pressed with determination and persistence by persuasive advocates who command the respect of congressional leaders.

Ciril A. Zebot
Georgetown University

DR. LOJZE AMBROŽIČ — NOVI POMOŽNI ŠKOF

TORONTSKE NADŠKOFIJE.

Slovenski misijonar in poznejši škof Friderik Baraga je bil sicer uradno del Cerkve v ZDA, toda sedež njegove škofije v Sault Ste. Marie je bil tik ob kanadski meji (do presejitve v Marquette 1. 1867). Kanadski katoliki so zlasti pozimi pogosto prihajali v njegovo cerkev. Baraga sam je skrbel tudi za Indijance v Kanadi in dva kanadska škofa, hamiltonski in torontski, sta mu izročila jurisdikcijo nad Indijanci v njunih škofijah. Na enem svojih potovanj se je Baraga tudi osebno ogledal na škofiji v Torontu. Tako bi lahko rekli, da je bil Baraga prvi škof za kanadske etnične skupine (ker je obvladal več evropskih jezikov, je dokaj verjetno, da je bil na razpolago na svojih misijonskih potovanjih tudi drugim priseljencem iz Evrope).

Vatikan je imenoval za novega pomožnega škofa torontske nadškofije Slovenca dr. Lojzeta Ambrožiča, profesorja

torontske bogoslovja.

Dr. Ambrožič je kot bogoslovec pritegnil nase pozornost pok. kardinala MacGuigana. Imenovanje dr. Lojzeta Ambrožiča za pomožnega škofa torontske nadškofije s specialnim področjem delovanja med kanadskimi etničnimi skupinami je tako navezalo na razmere pred uradnim političnim rojstvom Kanade.

Dr. Ambrožič je obiskoval bogoslovje v Torontu. Posvečen je bil 4. junija 1955. Po dveh letih kaplanovanja v Port Colburnu je nadaljeval študije v Evropi in se je specializiral v bibličnih študijah. Pridobil si je licenciat v sv. pismu na Pontifikalnem bibličnem inštitutu v Rimu ter doktorat teologije vseučilišča v Wurzburgu. Po končanih študijah je predaval v bogoslovju sv. Avgustina in po ustanovitvi Torontske šole za teologije je postal član njene fakultete. V bogoslovju pa je

opravljal tudi službo študijskega dekana.

S svojim strokovnim znanjem si je pridobil velik ugled. Njegova kritika nekaterih manj jasnih struj v sodobni teologiji je bila objavljena v posebni brošuri in je vzbudila mnogo zanimanja.

Lastne izkušnje kot kanadski priseljenec (v Kanado je prišel 1. 1948) kot tudi obvladaje številnih evropskih jezikov mu bodo, poleg dograjene in odprte osebnosti, dobro služili pri njegovi novi službi. Škofovska posvetitev dr. Ambrožiča bo še posebno slovesen dan za številne Slovence torontske nadškofije, pa tudi za ostale Slovence, ki jih je možno najti v Kanadi, čeprav ne v toliki meri, "od morja do morja".

Dr. Ambrožiču iskreno čestitamo k visokemu imenovanju in mu želimo obilo božjega blagoslova v novem razširjenem delovanju.

MILIVOJ EMIL LAJOVIĆ — SENATOR AVSTRALIJE

Mnogo priseljencev se tako dobro vživijo v razmere nove domovine, da pritegnejo nase pozornosti javnosti. Njihova imena se pogosto pojavljajo med vodilnimi kulturnimi delavci, znanstveniki in gospodarstveniki. Bolj redko pa je, da se že prva generacija uveljavi v politiki. V Kanadi je doseglo število prebivalcev ne-nagleskega in ne-francoskega porekla že skoraj eno tretjino celotnega prebivalstva, toda med izvoljenimi predstavniki v občini, provincih, v poslanski zbornici in v senatu je le bore malo njihovih, predstavnikov —

in še ti maloštevilni so po navadi osebe, ki se sicer še pritevajo etničnim skupinam t. zv. "tretje sile", pa so bili že rojeni v Kanadi in so obiskovali kanadske šole.

V Avstraliji je zmagal pri zadnjih volitvah kot senator Slovenec Milivoj Lajović (kankidat liberalne stranke), ki je tako prvi priseljenec in tudi prva oseba nebritanskega porekla, ki je dosegel v Avstraliji senatorsko mesto in postal član avstralskega parlamenta.

Senator Lajović se je rodil v Ljubljani (1921). Med vojno

je bil interniran v Gonarsu. Po vojni je bil v italijanskih bescinskih taboriščih, 1. 1951 pa se je izselil z ženo Tatjano in sinom Tomažem v Avstralijo.

V Sydneyu je član Slovenskega društva in je bil njegov prvi predsednik. Po sprejemu kandidature (zmagal je v stranki med 25 kandidati) je izjavil na ABC intervjuju: Slovenec sem bil rojen in kot slovenski emigrant sem prišel v Avstralijo—to hočem ostati tudi kot senator.

(podatki po avstralskem mesečniku Misli)

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$4.00 per year: 30¢ per copy
Advertising 1 column x 1" \$2.80

Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada
646 Euclid Ave., Toronto 4.

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pe-
zov, za Brazilijo 60 kruzairov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 3
šilingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Tret 800 lir, za
Francijo 600 frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva
naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in
izdajatelja.

Toronto

• Posvečenje novoimenova-
nega pomožnega škofa toront-
ske nadškofije bo v stolnici sv.
Mihaela na praznik Gospodo-
vega vnebohoda 27. maja ob 4
uri popoldne.

Slovenski duhovniki v Toron-
tu nudijo sleherni Slovenci in
Slovenku priliko, da pozdravi
gospoda škofa in mu osebno
čestila, na posebni vseslovenski
sprejemni prireditvi v nedeljo
30. maja ob 4. popoldne v cerkvi
in dvorani Brezmadežne v New
Toronto. Iz pisma, ki so ga
razposlali vidimo, da ima iste
želje, to je videti in se srečati
z vami, tudi sam gospod škof.

Prostori župnije Brezma-
dežne so na 739. Brown's Line
v New Toronto (ob začetku
Ceste št. 427, južno od Queen
Elizabeth Way).

Slovenski duhovniki so tudi
razposlali s pismom program,
ki bo obsegal:

(1) od 4 uri evharistični bla-
goslov v cerkvi in zahvalna
pesem.

(2) ob 4.30 uri. srečanje v
dvorani:

V prestol. slave vekovite,
fanfare

Pesem v pozdrav, pevski zbor
Čestitke slovenskih organiza-
cij in društev

Pozdravni govor, Tone Zrnc

Besede gospoda škofa

Povsod Boga, pojemo vsi.

Voščila posameznikov

Razgovor v dvorani.

• V nedeljo 16. maja bo ob
3 uri popoldne v dvorani Brez-
madežne v New Toronto občni
zbor društva S.A.V.A. Vablje-
ni so vsi študenti, ki se zani-
majo za slovensko kulturo in
ohranitev naše preteklosti bo
dočim rodovom.

• Velikonočno obnovo v
cerkvi "Marije Pomagaj na Mann-
ing Ave. je letos vodil profe-
sor na ljubljanskem bogo-
slovju g. dr. Tone Stres. Po
obisku je izgledalo, da je bil
zelo priljubljen govornik, čigar
govori so bili polni globokih
misli. Večina vernikov, ki so ga
slišali so izrazili željo, da bi
se take obnove ponavljale.

• Po zadnjem snežnem me-
težu v Ontario in po še po-
slednjim snežinkah, ki so za-
plavale tu in tam v začetnih
dneh maja, končno izgleda, da
bo pomlad, čeprav kratka,
obiskala naš predel Ontaria.
Sadjerejci na niagarskem po-
lotoku, južno od Hamiltona,
med katerimi je tudi dokaj
Slovenec bodo pa "naknadno"
ugotovili, koliko škode sta jim
mokra sneg in mrzla prinesla.
Upajo, da ne bo prehud.

• Pomlad nasje vendar
našla. S pomladjo so pa tu
tudi nove obveznosti. Ena teh
je klic: Prosimo, poravnajte
naročnino!

Cleveland

• 7 aprila je pristala v cle-
velandskem pristanišču prva
prekomorska ladja in sicer ju-
goslovska ladja z imenom
"Alka". Pripeljala je vino, mar-
mor, stroje in nekaj razstave-
ga materijala za International
Trade show, ki bo tu v Cleve-
landu od 22 do 29 maja. Na vse-
kakor zanimivi rastavi bo
tudi močno zastopana Slove-
nija, saj bo kar

AMERIŠKI ZAKON -- S SLOVENSKE TRAKOM

Predsednik Ford je 21. aprila t.l. podpisal zvezni zakon, USIA Authorization Act for 1976, ki pooblašča proračunsko nakazilo za ameriško Informacijsko agencijo.

"Od fondov dodeljenih (1), mora biti \$90.000, in vsak dodatno potreben znesek, uporabljen za obnovo za Slovenijo".

S tem zakonskim določilom, so slovenske oddaje Glasa Amerike—ki so bilo upravno ukinjene 1. februarja 1975, nato pa ponovno vpotavljene 29. februarja letos, ko je bil objavljen predlog novega zakona — dobile zakonsko osnovo in zaščito.

Za Slovence je ta zakon ponovno potrdil ameriško načelo državljanske enakopravnosti in pravičnosti za vse. Tako jim je

cija za poslovno leto 1976. To je v glavnem vsakdanji zakon, ki se nanaša le na manjši del zveznega proračuna. Toda Sekcija 2 (c) tega zakona se glasi:

V podčlenu (A) podsekcije (a) (1), mora biti \$90.000, in vsak dodatno potreben znesek, uporabljen za obnovo za Slovenijo".

Prinesel posebno priliko, da se —v tem jubilejnem letu — vesele ob veličini Amerike in znova posvetijo proizkušeni slovenski dediščini.

Poleg tega je to prvi ameriški zakon, ki je kdajkoli vseboval izrecno in posebno na Slovence nanašajoče se določilo. Zato je prav, da Slovenci spoznajo točno zgodovino tega, zanje tako pomembnega zakona.

slovenske oddaje Glasa Amerike obnovljene. Tako je na koncu odpadla potreba po konferenci predstavnikov senata in poslanske zbornice o dokočnem besedilu tega zakona. To pa je zakon H.R. 11598 rešilo negotovosti in nadaljnega zavlačevanja, ki bi ju povzročil zapleteni postopek medzbornične konference.

Ta izvirna zgodovina zakona z dne 21. aprila 1971 —ki bi ga lahko imenovali "Lex Slovenica"—je močan primer, kaj je mogoče doseči, če se prepričljivi zagovorniki, ki uživajo spoštovanje kongresnih voditeljev, odločno in vztrajno zavzamejo za pravično stvar.

Cyril Zebot
Georgetown University

NE ODTUJIMO SE SVOJEMU NARODU!

KDOR SE SRAMUJE SVOJEGA IZVORA, SRAMOTI SAMEGA SEBE.

DR. J. PLANINSKI

Mnogi mladi ameriški pisatelji in pesniki kot William Faulkner, Ernest Hemingway, John Steinbeck, Sinclair Lewis itd. se po prvi svetovni vojni iz Pariza niso marali vrniti domov. Čeprav je Amerika zmaga, jo je zajela taka duhovna praznina, da v njej ne bi mogli živeti. Daleč od svoje domovine so ustvarjali dela, ki so mnogim od njih prinesla Nobelovo nagrado.

Koliko političnih emigrantov je prišlo na Zapad po drugi svetovni vojni! Dnevno jih srečavamo na cestah, lahko jih spoznamo po njihovi duhovni disorietaciji, otožnosti, govoric, akcentu, po njih zunanosti. Prišedši iz najrazličnejših držav in ne da bi se med sabo posvetovali, vsi prinašajo točno iste vesti in enake izkušnje: Vsiljeni ideološki sistem in prakso v domovini je možno primerjati samo s človekom z gnilih jabolkom v usti, ki bi ga hotel, a ga ne more izpljuniti.

Ali je res nemogoče prenesti izkušnje teh, ki so že in še trpe na one, ki so šele na tem, da bodo trpeli? Ali se ne more del človeštva naučiti iz bridke izkušnje onih, ki so že izpili čašo pelina do dna? Ali je mogoče ali nemogoče opozoriti koga na pretečo nevarnost?

Milijoni teh, ki so morali zaradi pomanjkanja svobode in duhovne praznine zapustiti svojo rodno grudo, opozarjajo nas v svobodnem svetu na to, kar se je zgodilo v preteklosti in se še dogaja. Toda ponosni ameriški nebotičniki kipe visoko v zrak in vprijetje do neba: To se tukaj ne bo nikdar zgodilo! To ne bo nikdar prišlo k nam! To je nemogoče tukaj!

Toda ničesar ni nemogoče. Dogovori v Teheranu in Yalti predstavljajo masovni grob za vse države Vzhodne Evrope. Leta 1933 in 1941 so ameriški voditelji in ves zahodni svet sklenili dogovor z najstrupenejšim totalitarnim sistemom, za kar je morala polovica Evrope plačati iz gube svobode. Nad trideset let predstavlja Amerika s politiko odstopanja in pouščanja naivno idejo, da bo volk nekega dne sit dovolj in se umaknil...

Vsi ti novonaseljenci v svobodnem svetu so prinesli iz svojih rodni domov in poleg materinega jezika in vere tudi njih običaje in tradicije, ki so jim najljubše in jih nobena šolska in politična vzgoja ne more iztrgati iz srca. Le tisti, ki so prišli v novo domovino zelo mladi, tega v toliki meri ne čutijo.

Brez ozira na to, kako ljubimo novo domovino in zaradi notranjega miru poskušamo pozabiti na staro, nam misli vedno nehotе uhajajo v kraje, kjer nam je tekla zibelka, kjer smo prvokrat prekoračili hišni prag, kjer smo izgovarjali prve besede, kjer smo sanjali svoje mladostne sanje in zapustili svoje mladostne spominje...

Tujih prireditev in zabav ne

uživamo tako kot naše, kjer gotovo srečamo prijatelje in znanca, s katerimi se lahko pogovorimo in razvivimo ter vsaj za nekaj časa zaživimo iluzijo preteklosti...

Večina nas tudi rada posluša ameriške skladbe resno glasbo in narodne pesmi, toda kadar zadonijo naše lepe slovenske narodne pesmi ob spremjavi harmonik, je na obrazih vseh takoj drugo razpoloženje! Isto je možno reči tudi o naših igrah. Zato pa so te in koncerti, ki črpajo snov za pesnje, glasbo in ples iz naše bogate narodne dediščine, vedno napolnjeni do zadnjega kotička.

Skozi dolga desetletja živi slovenska narodna pesem med Slovenci po svetu. Ko v tretjem in šetrtem rodu slovenskega govornika že pesa ali se sploh ne sliši več, je še vedno glasna slovenska pesem, ki v mnogih primerih še edina spominja na narodnostno pripadnost. Ljubezen do rodne dežele je tista sila, ki ohranja slovenski n a p e v na ameriških in ostalih kontinentih. Starši so ga peli otrokom in otroci otrokom, da so vedeli odkod izvira njihov rod. In prihajajo tudi pogledat deželo, ki jo opeva ta lepa pesem in ki so jo z znojem poljili njihovi predniki. Nešteto prijetnih srečanj spominja na obiske mladih potomcev ameriških Slovencev v Sloveniji.

Naši otroci so po nas podedovali celo vrsto dobrih in lepih lastnosti, med drugim poštenje, dostojnost, varčevanje in pridnost, ki se lahko opažajo tudi med Slovenci druge, tretje in starejše generacije.

To pa je istočasno tudi naša lepša in bogata dediščina, ki jo starši lahko nudijo svojim otrokom.

Naši otroci se čutijo slovensko in so ponosni na njih bogato kulturo in politično preteklost, čeprav so se prilagodili tujemu načinu življenja z dobre strani, saj med njimi ni zločincev ter so se s pridnostjo in poštenostjo uveljavili po vsem svetu.

Slovenci smo majhen narod in ne smemo izgubljati generacij. Tisti, ki zaradi duhovne praznine in zanikanja svobode v ječi domovine ne bi mogli živeti, moramo gledati, kako obogatiti veličino naroda, ki na najboljši izpostavljenem križišču Evrope skozi svojo bogato zgodovino nikdar ni padel na kolena pred močnejšimi in grabežljivimi sosedi, preživeli vsako nasilje ter končno vedno zažareli v sijo svobode. Istočasno pa je tudi naša sveta dolžnost, da širimo slovensko narodno in državno zavest, da nudimo svetu objektivne informacije o resničnem položaju v domovini in da svobodnemu svetu pričamo o krivici, storjeni našemu narodu, ki je izgubil svobodo, ne po lastni krivdi, ampak po sklepu vesele.

Del obiskovalcev tečaja za slovenski jezik ter njegovo kulturno in politično zgodovino v Imperial — Pa.: Sedeča — Karl Puškar in Albert Suša. V prvi vrsti: Ann Witt, Frances Ambrožič, Dr. Jože Planinšič, Kathy Puškar, Mary Suša in Rosemary Gorenc. V drugi vrsti: Marion Deemer, Henry Kos, Cecilia Jaki, Betty Lober, Edward Žitko in Arthur Deemer.

Nocoj je glas harmonike spomine spet prebudil... 28. marca je na dobrodelni prireditvi za kritje zdravniških stroškov Franca Deželana v Slovenskem Domu v Pittsburghu igralo v vseh treh dvoranah 12 orkestrrov in 10 harmonikarjev. Na sliki so: Frank Valenčič, Raymond Planinšič, ga. Margie Valenčič—predsednica prireditve in Darryl Valenčič.

PROF. JOŽE PETERLIN UMRL V TRSTU

Chicago, Ill. — Danes sem prejel iz Trsta pismo rojakinje, ki nam sporoča žalostno novico o prerani smrti poznane tržaškega slovenskega kulturnega delavca, profesorja na slovenski gimnaziji, radijskega napovedovalca in pisatelja ter urednika MDADIKE, Jožeta Peterlina. Pokojni je bil dne 8. marca položen k večnemu počitku. Iz pisma naslednje:

"Sporočam Ti žalostno novico, ki je prišla nenadno in nas vse zelo potrla. Gospod je zopet posegel v naše vrste in nam iztrgal iz naše srede najdražjega in nenadomestljivega stražarja slovenstva v Trstu, da tega niti danes ko smo ga položili k večnemu počitku, ne moremo verjeti. Gotovo si že sam doumel, da je to naš dragi Jože. Tako strahotne praznine že dolgo nismo občutili in vsi smo onemeli od bolečine.

V četrtek 4. t.m. je bil ob sedmih zvečer še na radiu, vendar kor vedno, potem pa je šel v gledališče v Kulturni dom, da bi napisal kritiko o predvajanem delu. Ko se je kot navadno sam vračal proti openskemu tramvaju mu je potalo slabo in se zgrudil. Nekdo je poklical Rdeči križ, ki ga je odpeljal v bolnico, ki je par sto metrov od tam. Pa na žalost ni bilo več pomoči. Uboga Lojzka je zamačala doma. Telefonično so ji sporočili, da je zelo slab, da je ni takoj strilo. Vse dni je ostala močna kot stebel. Saj se menda še ne zaveda kaj jo je prizadelo.

Težko mi je pisati te vrstice

• Predsednik škofovskih konferenc v Indiji je izjavil, da prisilna sterilizacija "nasprotuje človekovemu dostojanstvu in odreka človeku svobodo, ki mu jo je podaril Bog". Obenem je pozval katoličane, naj posvete več napora širjenju naravnega urejanja rojstev,

vendar srce mi ne da miru, ker vem kako Ti bo ob tej novici. Mi že štiri dni tavamo naokoli in nam sploh ne gre v glavo. V teh dneh sem, hvala Bogu, spoznala, da je precej semena njegovega neumornega dela padlo na zelo rodovitna tla. Bog bodi zahvaljen za to. Globoke besede njegovih učencev so privrele res iz srca in velika hvaležnost je sijala iz njih. To mu je gotovo najlepše plačilo. Trideset let je od jutra do večera sejal in se do konca razdal v skrb za ohranitev slovenstva na primorskih tleh. Bog mu je že gotovo poplačal in v družbi vseh naših ostalih mučnikov in svetnikov že bdi nad nami. Tudi nam bo pomagal preboleti udarec, ki ga nam je tako nepričakovano nehotе zadal.

Več kot 2 tisoč ga je pospremil na zadnji dom na Opčinah in več stotin ga je v mestu pokropilo. Od stare garde nas je res še malo. Lep pozdrav vsej družini...

Tako končuje to žalostno pismo.

Dr. Lujko Leskovar

• 11. februarja je umrl v Ljubljani komunistični ideolog Boris Zihlerl.

• Po poročilu Nove Hrvatske (št. 4, 1976) je bil obtožen pri okrožnem sodišču v Novi Gorici Franc Sebotnik, bivši poveljnik domobranske čete v Idriji. Sebotnik se je vrnil pred nekaj meseci iz Libanona. Takoj po prihodu so ga oblasti zaprle.

WE QUOTE

MOSCOW AND COMMUNIST TAKEOVERS

In deciding whether or not to support a nascent Communist takeover in a particular country, the Soviet leadership has to consider the possibility that it might be more advantageous to try to increase the USSR's influence in that country by other means. The men in the Kremlin today remain interested in Communist takeovers, but they are even more interested in the expansion of Soviet power and influence, and they know that Communist takeovers are only one of many, many means whereby Soviet influence can be increased. Soviet influence can be spread, for example, by various diplomatic methods—negotiating treaties, holding conferences, making diplomatic visits, and so on. It can also be expanded by economic means—trade, aid, encouragement of foreign investment in the USSR, etc. It can be extended through military means—first of all through building up the military power of the Soviet Union, but also through leasing foreign ports and airfields, sending arms and advisers, or even stationing Soviet troops in a country. It can likewise be spread through massive propaganda efforts and through Communist parties and front organizations. And, of course, it can be promoted through the multifaceted operations of the KGB—espionage, sabotage, subversion, the training of guerrillas, the subsidizing of journalists, the bribing of politicians, etc.

from: Moscow and Communist Takeovers, by Thomas T. Hammond, in: Problems of Communism, Jan./Feb., 1976, p. 38.

AKCIJA V SENATU

Prvega februarja 1975 je Informacijske agencija Združenih držav, katere del je Glas Amerike, ukinila slovenski program, ter se tem povedala, da so ostala brezuspešna vsa prizadevanja za administrativni preklis prvotne odločitve. Senator Frank J. Lausche se je tedaj odločil, da v Kongresu započne akcijo za popravo te napake. Prilika za to je bila v okviru zakonodajnega postopka, s katerim Kongres odloča o proračunskih nakazilih za izdatke zvezne uprave. V ta namen je bila pripravljena obsežna študija, ki je podrobno zveržala argumente USIA proti slovenskim oddajam. Ta študija je bila predložena obema kongresnim odboroma, ki sta pripravljala zaslisanja in razpravo o proračunu USIA.

Tako je 5. maja 1975, senator Lausche nastopil kot prva priča

AKCIJA V POSLANSKI ZBORNICI

Po dolgih pripravah in številnih predhodnih obvestilih, je 30. septembra 1975 pričel razpravljanje o USIA proračunu tudi pododbor poslanske zbornice za Mednarodne operacije.

Na drugem zasedanju Pododborja, dne 7. oktobra, je senator Lausche spet pričel v vprašanju ukinjenih slovenskih oddaj Glasa Amerike. Njegov poziv, naj bodo to oddaje zakonodajno obnovljene, je podprl Hon. Joe Skubitz, zvezni poslanec slovenskega rodu iz države Kansas, ki je svojo uyodno izjavo utemeljil z osebnimi izkušnjami, ki jih je dobil med uradnim obiskom v Sloveniji spomladi 1975. Ob zaključku svojega pričevanja pa je senator Lausche predložil amandma k zakonskemu predlogu poslanske zbornice za proračunsko nakazila USIA. Pododbor je sprejel ta Lauschetov amandma, ki je na ta način sedaj postal zgoraj citirana Sekcija 2 (c) USIA Authorization Law.

PRISTANEK SENATA IN PREDSEDNIKA

25. marca, je poslanska zbornica ta zakon (H.R. 11598) poslala senatu. Senator Lausche se je ponovno sestel s senatorjem Johnom Sparkmanom, predsednikom senatnega odbora za Zunanje odnose, in drugimi člani tega odbora. Senadni odbor se je tedaj odločil, da bo sprejel isto besedilo zakona kot poslanska zbornica. Dne 7. aprila 1976 je senator Sparkman celotnemu senatu predložil odborovo poročilo, s katerim priporoča sprejem USIA Authorization Act (H.R. 11598) vključno Sekcijo 2

(c) (\$90.000 za slovenske oddaje"). V tem poročilu piše, "da je odbor za Zunanje odnose že v svojem (prvem) poročilu, 20. julija 1975, zagovarjal obnovo teh oddaj, ki so bile februarja letos obnovljene". Dne 9. aprila je tudi plenum senata sprejel skupno besedilo zakona (House and Senate) USIA Authorization Act for 1976.

Senat je 12. aprila ta zakon poslal v Belo hišo, kjer ga je 21. aprila podpisal predsednik Ford.

NI BILA SAMO SREČA

Iz podrobne kronike zakona H.R. 11598 in njegove slovenske Sekcije 2 (c) povzete po zapisnikih kongresnih razprav in poročil in iz Kongresnega dnevnika (Congressional Record), je razvidno, da gre na kongresni strani posebna zahvala Hon. Wayne Haysu, predsedniku pododborja poslanske zbornice za Mednarodne operacije. Prepričan po dokazih, ki so bili predloženi in podkrepili na razpravah, je kongresnik Hays sprejel odlo-

čilni amandma senatorja Lauschea ter ga pripeljal do odobritve v svojem lastnem pododboru, nato pa še v odboru poslanske zbornice za Mednarodne odnose in slednjič v plenumu poslanske zbornice. Na tej kritični točki je potem tudi senat sprejel od poslanske zbornice odobreno verzijo H.R. 11598, ker je njegov lastni odbor za Zunanje odnose v poročilu z dne 20. julija 1975 že bil sprejel poziv senatorja Lauschea, naj bodo

PLJUŠČ APELIRA NA SVETOVNO JAVNOST, NAJ ZAHTEVA OD SOVJETSKE ZVEZE IZPUST POLITIČNIH JETNIKOV

Po večletnem zaporu in "zdravljenju" v umobolnici so Sovjeti izpustili ukrajinskega matematika Leonida Pljušča in mu dovolili, da se je z ženo Tatjano in sinovima Dimo in Lesikom izselil iz Sovjetske zveze.

Pljušč je izgubil svoj položaj kot matematik v inštitutu za ciberneto Ukrajinske akademije znanosti 1. 1968, ker je napisal protestno pismo sovjetskemu listu proti procesu proti dvema pisateljema, ki sta bila obdolžena "protisovjetskega delovanja". Zapri so ga 1. 1972, julija 1973 pa so ga poslali v posebno umobolnico v Dnepropetrovsk, kjer je po njegovi izjavi še kakih 60 nasprotnikov režima. V tiskovni konferenci v Parizu, kjer živi sedaj s svojo družino, je apeliral na Sovjetsko zvezo, naj izpusti Vladimirja Bukovskega, pisatelja, ki so ga zaprli, ker je opisal svoje izkušnje kot politični kaznjenc v umobolnici.

Mustafa Djemileva, enega voditeljev Tatarov iz Krima, in ukrajinskega zgodovinarja Valentina Moroza. Pri tiskovni konferenci so izročili časnikarjem njegovo tiskano izjavo, v kateri je podrobno opisal razmere v umobolnici ter metode, ki so jih uporabljali proti njemu.

Plušč se je zahvalil vsem, ki so pomagali izvajati moralni pritisk na Sovjetsko zvezo (med njimi Amnesty International, mednarodni odbor matematikov, pa tudi komunistični stranki Francije in Italije), da so ga izpustili in je prosil, naj nadaljujejo s tem pritiskom za rešitev še drugih oseb, ki jih režim preganja, ker ne soglašajo z njim. Sebe je označil za neomarksista. Svetovni kongres svobodnih Ukrajincev s sedežem v Torontu je preskrbel, da je Pljušč obiskal tudi Torontu in se udeležil več prireditve tako za Ukrajince kot tudi za ostalo kanadsko javnost.

BESEDA slovenskim gospodarstvenikom in poljetnikom v svetu.

— SODELOVANJE —

Tako bi naslovljalo slovenskih gospodarstvenikov in podjetnikov v svetu, za katerega izdajo nameravam čimprej poskrbeti. Da bi čim bolj približali namenu tega glasila; ki je razvidno iz samega naslova, se obračam na rojake po svetu, ki se prištevajo med slovenske gospodarstvenike in podjetnike, da mi čimprej pošljejo svoje naslove. Njihov prvi korak na poti k sodelovanju bo omogočil izid prve številke glasila.

Nadejam se, da se boste mojemu vabilu odzvali v čim večjem številu in se vam za to zahvaljujem in vas pozdravljam z geslom: V sodelovanju je moč!

Vaš:

Vinko LEVSTIK
00184 Roma
v. S. Croce in Gerusalemme 40
Italija

Rim, 3. maja 1976

UREDNIKU PIŠEJO...

Dear Mr. Mauko

April 8, 1976

I am grateful for the coverage you have given my participation in having the Slovenian broadcast by The Voice of America restored; moreover I was pleased to note the excellence of the March 1976 issue of Slovenska Država.

Cordially yours

Frank J. Lausche
Bethesda, Maryland, U.S.A.

SPOSTOVANI G. UREDNIK

Ne vem ali boste ta članek objavili ali ne. Če vam dam pravico, da ga preprosto, če se vam zdi in za to ne bom zahtevala, da ga še enkrat objavite.

Nisem sicer Vaša naročnica (dobim Državo kar pred cerkvijo), a vam prilagam \$3.— za tiskovni sklad. SLOVENSKO ZASTAVO V NASE DVORANE ali V TRETJIC GRE RADO.

Ne vem koliko bralcev je obrnilo svojo pozornost na članek ge. prof. Urbanc, ker je bil namenjen v glavnem leta za slovensko dvorano na Manning Ave. — in kdor pozna razmere tam, tudi ni vzel dopisa resno.

Zanimivo pa je, na kaj se spotikajo ljudje in zakaj?

Gospa profesor gotovo ve, kaj se dogaja v tej dvorani in kaj to pomeni za Slovence v Torontu. Koliko se gotovi Slovenci in Slovenke žrtvujejo — ne s tem, da hodijo na bankete in druge prireditve — ampak, da s prostovoljnim delom in trudom poučujejo s Slovenski šoli, vodijo Mladinski pevski zbor, vzgajajo mladino v skavtskih organizacijah, potem je Slovensko narodno gledališče, Folklorna skupina, Karavan in še koliko drugih dobrodelnih in cerkvenih organizacij. Kaj bi se potem spotikali na zunanost, ko